

Haridus- ja Teadusministeerium

28.05.2008

Munga 18

TARTU 50088

**Seisukoha edastamine Inimressursi arendamise
rakenduskava prioriteetse suuna „Elukestev õpe”
meetme „Täiskasvanuhariduse arendamise” rakendamiseks
haridus- ja teadusministri käskkirja „Programmi „Täiskasvanute
koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes” kinnitamine ja
programmi elluviija volituste andmine” eelnõu kohta**

Eesti Noorteühenduste Liit (ENL) märgib, et komisjoni liikmetele antud viie tööpäeva pikkune tähtaeg sellise mahuka eelnõu kommenteerimiseks ei ole piisav. Kuna ENL konsulteerib alati taolistes küsimustes oma liikmesorganisatsioonidega ning kujundab ametliku seisukoha alles peale seda, kui liikmesorganisatsioonid on saanud oma arvamust avaldada, oleks soovitatav tähtaeg eelnõu kommenteerimiseks vähemalt kümme tööpäeva.

Järgnevalt ENLi seisukohad ja kommentaarid:

I

Programm on koostatud arusaadavalt, sisukalt, loogiliselt ja süsteemsena. Üldeesmärk ja alaeesmärgid on väga asjakohased ja omavahel hästi kooskõlalised. Lähenemine on kompleksne. Programmi elluviija on usaldusväärne.

II

Küsitav on vajadus ühe meetodika väljatöötamiseks koolitusvajaduste hindamiseks. Kas kavandatav uuring hõlmab seda aspekti ja kui, siis kuidas rakendatakse selle tulemusi meetodika väljatöötamisel? Sellega koos võiks välja töötada ka turundusmudeli.

III

Pragmaatiliselt võttes on väga küsitav on programmis ettenähtud koolituste pakkumine täiesti tasuta. Selle asemel oleks mõistlik kasutada sümboolseid tasusid või diferentseeritud lähenemist. Lähtuvalt paljude koolitajate praktikast (ja ka kognitiivse dissonantsi teoriast) võib väita, et keskmiselt on väärtustab osaleja õpitavat seda enam, mida rohkem ta selle saamiseks midagi andma peab. Samuti on osalejal õpimotivatsioon on suurem, kui ta on mingi panuse juba koolitusele registreerudes andnud, nõ midagi investeerinud. Ka näitab kogemus, et kui inimene on eelnevalt tasunud optimaalse summa, on tema koolitusele kohaletulemise tõenäosus keskmiselt palju kõrgem kui siis, kui mingit tasu eelnevalt maksmata. Eesmärk tagada koolituste täituvus 90%-liselt on tasuta osaluse tingimustes ebarealistlik.

Samas mõistame, et vähemate võimalustega osalejate jaoks võib ka sümboolne osalustasu saada barjääriks. Seetõttu on oluline, et näiteks avalduse alusel on võimalus neid osalustasu maksimisest vabastada.

IV

Eraldi tähelepanu peab programmis juhtima noorte täiskasvanute kaasamisele, sh noored, kes ei osale liikmena ühegi organisatsiooni töös.

Programmi sihtgrupi hulka peavad kuuluma ka vanglast peagi vabanevad täiskasvanud, sh noorted täiskasvanud.

V

Teeme ettepaneku võtta kvaliteedijuhtimine ning muudatuste juhtimine teemade hulka (pt 6.1.2). Samuti peab eraldi välja tooma punkti – „täiskasvanute õpetamine ja täiskasvanute õppimine“ all, et teemadeks on ka noorte täiskasvanute ja eakate õpetamine.

VI

Õppekavade muutmine väljundipõhiseks on mastaapne ettevõtmine ja see eeldab muudatuste juhtimise alast kompetentsust. Kuna kvaliteet on üks selle programmi võtmesõnu ja eeldatav mõju, siis on kvaliteedijuhtimine, sh organisatsiooni enesehindamise ja kvaliteedijuhtimise süsteemi väljatöötamine vabahariduslike koolituskeskuste töötajate (mitte ainult juhtide) koolitusteamadena väga põhjendatud.

VII

6.2.5

Kodulehekülgede loomine ja uuendamine on väga vajalik tegevussuund. Aga avalikes huvides on vajalik luuga ennekõike ülevaatlik andmebaas, kust oleks võimalik leida endale sobilikku koolitust aja, koha, teema, koolitaja jms järgi.

Lugupidamisega,

Martti Martinson

ENLi esindaja elukestva õppe ja hariduse infrastruktuuri arendamise prioriteetsete suundade juhtkomisjonis